

2019-05-02
I2019/01416/DF
I2019/01020/DF (delvis)

Infrastrukturdepartementet

Myndigheten för digital förvaltning
Box 14
851 02 Sundsvall

Uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) att på det sätt som närmare anges under rubriken Närmare om uppdraget öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data samt bedriva öppen och datadriven innovation. DIGG ska även främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda artificiell intelligens. Särskilt fokus ska läggas på säkerhet, inklusive god informationssäkerhet, sekretess och integritetsskydd.

DIGG får disponera 10 miljoner kronor för genomförande av uppdraget 2019 – och under förutsättning att riksdagen fattar nödvändiga beslut – 10 miljoner kronor för 2020. Kostnaderna ska belasta det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:18 Myndigheten för digital förvaltning, anslagsposten 1 Projekt för digitalisering av offentlig sektor. Medlen utbetalas efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 30 juni 2019 respektive 31 maj 2020. Återbetalning av ej förbrukade medel ska ske till Kammarkollegiet senast den 1 mars 2021. I samband med eventuell återbetalning ska hänvisning göras till detta besluts diarienummer.

Bakgrund

Data är i dag en strategisk resurs för näringslivets, samhällets och den offentliga förvaltningens utveckling. Enligt EU-kommissionen kan offentliga öppna data på inre marknaden skapa upp till 100 000 direkta jobb till 2020, över 1 400 liv kan räddas och 629 miljoner timmar kan sparas i väntetider i trafiken. Offentlig sektor kan spara 1,7 miljarder euro och 7 000 liv kan

räddas genom bättre krishantering. Sverige går i dag miste om möjligheter till tillväxt, utveckling av nya tjänster, och effektivisering i näringslivet, effektivisering och ökad transparens i den offentliga förvaltningen samt ökad transparens för samhället eftersom den offentliga sektorn inte håller jämna steg med andra jämförbara länder när det gäller tillgängliggörande av öppna data. Exempelvis rankas Sverige bara på 28:e plats i OECD:s OURdata Index.

Riksdagen har beslutat att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter (prop. 2011/12:1, utg. omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87). Riksdagen har vidare framhållit att arbetet med öppna data måste ges ökad tyngd (bet. 2016/17: FiU17, rskr. 2016/17:187 och bet. 2017/18: FiU25, rskr. 2017/18:180).

I regeringens digitaliseringsstrategi För ett hållbart digitaliserat Sverige - en digitaliseringsstrategi (N2017/03643/D) lyfts digital innovation fram som ett delmål. Ökat fokus på datadriven och digitalt driven innovation och forskning och förstärkt innovationsklimat för datadriven och digitalt driven innovation lyfts fram som viktiga områden. Regeringen genomför en satsning på öppna data och datadriven innovation inom den offentliga förvaltningen (prop. 2017/18:1 utgiftsområde 2).

I den Nationella inriktningen för artificiell intelligens lägger regeringen fast att Sverige ska vara ledande i att ta till vara möjligheterna som användning av artificiell intelligens (AI) kan ge, med syftet att stärka både den svenska välfärden och den svenska konkurrenskraften (N2018/03008/FÖF).

Regeringen har tidigare uppdragit åt E-delegationen att utveckla en vägledning för vidareutnyttjande av offentlig information (dir. 2010:32.). Vidare har Verket för innovationssystem (Vinnova) på regeringens uppdrag utvecklat en nationell plattform för öppna data (N2012/03599/ITP) som DIGG har fått i uppgift att vidareutveckla. Vidare har DIGG enligt förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning i uppgift att främja öppen och datadriven innovation samt tillgängliggörande av öppna data och vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen. Dessutom har Arbetsförmedlingen fått i uppdrag att vara ordförande i Hack for Sweden.

Innovationssystemet omfattar funktioner och verksamheter hos många olika aktörer som t.ex. universitet och högskolor, entreprenörer, företag, offentliga

organisationer och konsumenter (prop. 2016/17:50) Regeringen har uppdragit åt Tillväxtverket att utveckla en plattform för öppen och datadriven innovation: challengesgov.se (Fi2016/01589/SFÖ [delvis], Fi2017/01431/DF [delvis], och Fi2017/02164/DF).

Närmare om uppdraget

Statskontoret har identifierat flera återkommande hinder som försvårar för olika användargrupper att vidareutnyttja myndigheternas öppna data (Stkt 2018:6). DIGG ska förbättra den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data samt bedriva öppen och datadriven innovation samt öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillämpa artificiell intelligens. Särskilt fokus ska läggas på säkerhet, inklusive god informationssäkerhet, sekretess och integritetsskydd. DIGG ska i samverkan med Vinnova etablera former för att stödja och uppmärksamma utvecklingsprojekt som syftar till att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data, bedriva öppen och datadriven innovation samt använda artificiell intelligens.

Öka förmågan att tillgängliggöra öppna data

DIGG ska inom ramen för uppdraget initialt prioritera data inom följande områden: trafik, arbetsmarknad, hälsa, geodata samt öppna forskningsdata. Uppdraget ska genomföras i dialog och samråd med ett urval av berörda myndigheter och andra aktörer, däribland sektorsansvariga myndigheter för områdena samt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). DIGG ska beakta Vetenskapsrådets arbete med öppna forskningsdata och Vinnovas arbete med öppen innovation. DIGG ska vid behov, inhämta synpunkter från Swedish Standards Institute och i övrigt beakta aktuellt nationellt och internationellt arbete på området när det gäller frågor om standarder och standardisering. DIGG ska:

- Vidareutveckla den nationella plattformen för tillgängliggörande av öppna data. DIGG ska beakta det arbete som bedrivs på EU-nivå genom den europeiska dataportalen, t.ex. standarden DCAT-AP samt lämna förslag till långsiktig förvaltning och finansiering av plattformen opnadata.se.
- Utveckla stöd i form av principer och riktlinjer om enhetlighet när det gäller licensiering, spridning, delning och tillgängliggörande av data för vidareutnyttjande, samt genomföra informations- och utbildningsinsatser. Stöden ska i möjligaste mån bygga på existerande strategier och

ramverk inom t.ex. geo- och miljödataområdet. Stöden bör ha ett särskilt fokus på vidareutnyttjarnas behov, speciellt små och medelstora företag, start-ups och civilsamhällets organisationer. Stöden bör bygga på en analys av hur offentliga förvaltningen på effektivaste sätt får tillgång till verktyg för att publicera öppna data som möter behoven hos avancerade användare. I relevanta delar ska stöden ta hänsyn till de arbeten som sker på Vetenskapsrådet och lärosätena kring öppna forskningsdata samt resultaten från uppdraget om en säker och effektiv tillgång till grunddata (Fi2018/02149/DF) samt uppdraget om ett säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte inom och med den offentliga sektorn (Fi2018/02150/DF).

- Upprätta en förmåga att vid behov genomföra insatser som hjälper offentliga aktörer att tillgängliggöra öppna data, exempelvis i form av ett insatsteam för öppna data.
- Främja nyttjandet av existerande policy- och utvecklingslabbar, t.ex. Förnyelselabbet, i syfte initiera datadrivna utvecklingsinitiativ.
- Utifrån OECD:s OURdata Index ta fram ett förslag till handlingsplan för tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data.
- Främja arbetet med att samla in behov av datamängder som efterfrågas i samhället och uppmuntra berörda inom den offentliga förvaltningen att publicera efterfrågade data.

Öka förmågan att bedriva öppen och datadriven innovation i samverkan mellan forskning, näringsliv och civilsamhälle

DIGG ska öka den offentliga förvaltningens förmåga att bedriva öppen och datadriven innovation i samverkan mellan forskning, näringsliv och civilsamhälle. DIGG ska:

- Genomföra pilotverksamhet på plattformen för öppen och datadriven innovation som Tillväxtverket utvecklat: challengesgov.se (Fi2016/01589/SFÖ [delvis], Fi2017/01431/DF [delvis], Fi2017/02164/DF) samt lämna förslag till långsiktig förvaltning och finansiering av challengesgov.se.
- Genomföra kommunikations- och främjandeinsatser som syftar till att öka deltagandet från start-ups, små och medelstora företag, civilsamhället och andra aktörer, t.ex. internationella aktörer, på plattformen för öppen och datadriven innovation.
- Främja export av svensk GovTech.

Främja förmågan att använda artificiell intelligens

DIGG ska främja den offentliga förvaltningens förmåga att använda artificiell intelligens. Särskilt fokus ska läggas på säkerhet, inklusive informationssäkerhet, sekretess och integritetsskydd. DIGG ska:

- Kartlägga de offentliga utvecklingsinitiativ som tillämpar relevanta AI-lösningar. Kartläggningen ska bl.a. omfatta investeringsnivåer, förväntade effekter och identifierade hinder. Kartläggningen bör också innehålla en redovisning av trender och AI-lösningar i andra länder.
- Analysera vilka förmågor som offentlig förvaltningen i dag förfogar över, eller saknar, och som är nödvändiga för att utveckla ändamålsenliga AI-lösningar, samt analysera vilka AI-lösningar och förmågor som skulle kunna utvecklas och användas förvaltningsgemensamt. Analysen ska innehålla en bedömning av potentialen av att använda och utveckla förvaltningsgemensamma lösningar och förmågor, kostnader kopplade till detta, samt beskriva eventuella risker och hinder för att uppnå potentialen.
- Ta fram åtgärdsförslag för offentlig förvaltning utifrån analysen. Föreslagna åtgärder ska, där det är möjligt, kostnadsberäknas och förslag på finansiering föreslås. Eventuella rättsliga hinder som identifieras ska beskrivas. Åtgärdsförslagen ska även innehålla förslag på hur eventuella risker och hinder kan hanteras, samt redovisa övergripande konsekvenser. DIGG ska, vid framtagande av åtgärdsförslag, beakta regeringens Nationella inriktning för artificiell intelligens, inklusive vikten av etiska och säkerhetsmässiga överväganden, samt följa och ta hänsyn till det arbete som sker såväl i Sverige, som på EU-nivå avseende en koordinerad plan för AI och etiska riktlinjer för pålitlig AI. Vidare ska DIGG ta hänsyn till eventuellt arbete som sker inom sektorsspecifika områden.
- Inrätta en referensgrupp för datadriven innovation och AI i offentlig förvaltning, med nationell och internationell kompetens inom området, i syfte att löpande få stöd med en extern kvalitetssäkring av de analyser och handlingsplaner som tas fram. DIGG ansvarar för att utarbeta ändamålsenliga arbetsformer för denna kvalitetssäkring.

DIGG ska i denna del av uppdraget inhämta synpunkter från Vinnova och Socialstyrelsen, bl.a. gällande Socialstyrelsens uppdrag som rör AI (S2019/01225/FS).

Rapportering

DIGG ska följa upp resultat och effekterna av detta uppdrag samt löpande publicera resultat och effekter i digitala kanaler. DIGG ska rapportera underlaget för AI senast den 31 december 2019 till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet). DIGG ska lämna en delrapport med handlingsplan för offentliga öppna data samt förslag till långsiktig förvaltning av plattformarna för öppnadata.se och challengesgov.se, inklusive finansieringsförslag, senast den 31 mars 2020. En slutrapport ska lämnas senast den 31 januari 2021. Båda rapporterna ska lämnas till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Magnus Enzell

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och FCK
Justitiedepartementet/DOM, KRIM, SSK och Å
Utrikesdepartementet/HI
Försvarsdepartementet/MFI 3 och SUND
Socialdepartementet/SF och FS
Finansdepartementet/BA, K, SFÖ, S3, SSA och SPN
Utbildningsdepartementet/F och UH
Näringsdepartementet/BI och EIN
Kulturdepartementet/KL
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Infrastrukturdepartementet/D, DF och SVS